

Tevékenységi tervek

Tervezett projektek a tevékenységekbe integrált tanuláshoz

A projekt címe: Állatok felkészülése a télre

A projekt megvalósulásának tervezett ideje: 2023.11.13-11.24-ig

A projekt tervezett indító élménye: Beszélgetés, hogyan készülnek az állatok a télre

A projekt várható lezáró élménye: Tornatermi játék –állatok gyűjtögetése/fa dekorálása a gyerekek által készített baglyokkal

A projekt megvalósítása során kiemelt céljaink: A gyerekek gyűjtsenek tapasztalatokat, ismereteket (kiscsoport, középső), vagy mélyítsék el meglévő tudásukat (középső, nagycsoport) az állatok őszi szokásaival kapcsolatban. Elevenítsék fel tudásukat a téli álmot alvó állatokkal, a költöző, és áttelelő madarakkal kapcsolatban.

A projekt során megvalósítandó feladataink: Beszélgetés, ismeretek felelevenítése, új ismeretek átadása a téli álmot alvó állatokkal, illetve költöző, és áttelelő madarakkal kapcsolatban.

Tevékenységek, dalok, mondókák, mesék, versek felkínálása a témával kapcsolatban.

A projekt során kiemelten fejleszthető képességek pl:

Vizuális képességek (finommotorika, tájékozódás síkban és térben, színérzék, kreativitás, színezés, varrás, vágás, sodrás, gömbölyítés, lapítás technikája, szem-kéz koordináció, taktilis érzékelés)
Eszztétikai képességek, Gondolkodási képességek (emlékezet, figyelem, rövid és hosszú távú memória, azonosságok-különbözőségek). Matematikai tartalmú tapasztalatok (számlálás, irányok, sorszámok). Anyanyelvi képességek (Szókincsbővítés, fogalomalkotás). Zenei képességek (ritmusérzék, tiszta éneklés, zenehallgatás, mozgás és beszéd, ének összehangolása). Testi képességek (karizom, lábizom, hátizom, egyensúly, tájékozódás térben). Szabálytudat alakítása, szociális érzék (együttműködés, egymásra való odafigyelés, érzelmi intelligencia, egymás munkájának elismerése, egymás segítése)
Önszabályzó képességek (kudarctűrés, kitartás).

Megjegyzés: A tervezett tevékenység megvalósulásának jelölése: +, ha elmaradt a megvalósítás: -

<p>Munka jellegű tevékenységek</p>	<p>Önkiszolgáló tevékenységek (terítés, asztal leszedése), Naposi feladatok –asztalnál ülés sorrendjében</p> <p>Különböző megbízások, (pl. zsebkendő/gyümölcsös kosár hozása, kenyérkínálás ebédnél, koszos tányér kivitele az ebédes kocsira) Öltözködés, gondozási teendők (fésülködés), rendrakás a csoportszobában, öltözőben, motorok, játékok elpakolása az udvaron.</p> <p>Ágyazás. Ágyhordás, ágypakolás</p> <p>Szükség esetén könyvespolc, rajzasztal és babakonyha, hangerőszabályozó felelős választása. Könyvespolcfelelős (könyvespolc rendben tartása, a polc rendjének ellenőrzése, a gyerekek figyelmeztetése a rend megőrzésére, és arra, hogy vigyázzanak a könyvekre)</p> <p>Függöny behúzó és összekötő felkéréses alapon – nagyok – tanulják a csomókötést.</p> <p>Nagyok segítségül hívása a kicsikhez.</p> <p>Értékelés kiemelt szempontjai: segítőkézség, szorgalom</p>	
---	---	--

<p>Játék</p> <p>Játék feltételeinek biztosítása</p> <p>(ötletek a játék tevékenység megsegítéséhez, kiegészítő eszközök készítése)</p>	<p>(Udvari) mozgásos játékok</p> <p>Levélfújás, levegőben tartása</p> <p><u>madár memória/ állatok memória variációk:</u></p> <p>Klasszikus memória játék.</p> <p>Barkochba játék(fél paklival/kevesebbel):</p> <p>Tegyétek az asztalra képpel felfelé a kártyákat.</p> <p>Az egyik játékos választ egy kártyát, de nem mondja meg melyiket választotta.</p> <p>Indulhat a kérdezés.</p> <p>A kérdésre igen, nem, nem jellemző választ használhatjuk.</p>	
---	---	--

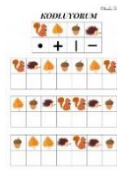
	<p>Rákérdezzünk egy jellemző tulajdonságra, azokat a kártyákat lefordítjuk, amik nem jellemzőek a választott képre.</p> <p>A válasz az, hogy nem, akkor az összes nem 4 lábú állatot ábrázoló kártyát lefordítjuk fejjel lefelé.</p> <p>A játék folytatódik tovább, a kérdések alapján fordítjuk lefelé a kártyákat, míg ki nem találják, mire gondolt a játéktársuk.</p> <p>Minél több kártyát használunk annál nehezebb a játék</p> <p>Nehezebb a játék, ha a kizárt kártyákat nem fordítjuk le fejjel lefelé</p> <p>A játék végén, ha van rá idő, beszélgettünk a kitalált kép tulajdonságairól.</p> <p>A játék fejleszti az emlékezetet, a kérdező készséget, a fogalmi gondolkodást.</p> <p>Mit lát a szemem?</p> <p>Ehhez két adag kártyára lesz szükségetek.</p> <p>A párok egyik fele az egyik játékosnál, a másik fele a másik játékosnál van.</p> <p>Az egyik játékos az asztalra tesz a saját kupacából három darabot egymás mellé. A másik játékos jól megnézi a képeket, majd aki a kártyákat kirakta, letakarja a sort.</p> <p>A másik, a "figyelő" feladata, hogy a saját paklijából kirakja azt a sort, amit látott.</p> <p>Ha három kártyával már jól megy, akkor növeljétek a kártyák számát.</p> <p>Nehezítés: Ne egy sorba tedd le a képeket, hanem valamilyen alakzatba. A figyelőnek nemcsak a képeket kell megjegyezni, de azt is, hogy milyen alakzatba látta azokat.</p> <p>Értékelés kiemelt szempontjai: figyelem, pontos végrehajtást, gyorsaság, reakciógyorsaság, aktivitás</p>	
--	---	--

<p>Külső világ tevékeny megismerése</p>	<p>Rakd ki az egyik választott sort pomponokból és gyufaszálakból (szerialitás, figyelem, analógia, szem-kéz koordináció):</p>	
--	--	--

Alapvető környezet és természetvédelmi ismeretek

matematikai tapasztalatok,
matematikai játékok

(Segítség: a többi sor letakarása, a választott sor kiemelése)

<https://hu.pinterest.com/4714774601382165/> 2022.10.16. 08:02

Mi mihez tartozik: Nevezd meg a termést! Párosítsd a termést a levéllel! Mely képek tartoznak össze:

Termés- (laminált)levél. Terméstartók/burok-termés
csertölgylevél-cseremakk;

Mit, milyen termést talál a mókus ezen a fán? (Levelet mutatom: bükkfa levél-bükkmakk; Mogyorófa levél-mogyoró; diófa levél-dió; szelidgesztenyefa levél-gesztenye).

Őszi Dooble: Mondj egy közös ábrát a mutatott 2 kártyán lévő ábrák közül. Utána indulhatsz a mosdóba, és öltözhatsz udvari felszerelésbe.

Vagy mondj 1 közös tulajdonságot a mutatott 2 madárképről.

Áttelelő és vándorló madárképek csoportosítása

Téli álmot alvó, és téli álmot nem alvó állatképek csoportosítása

A gyerekek egy sorban ülnek, hogy egy irányból lássák a kártyákat:

Számozott hanglemezekre rakom a kiszínezett elbújó állatok képeit, megkérdezem, milyen állatokat látnak, mit csinálnak.

Elmondjuk sorba többször az állatokat, majd letakarom a képeket, úgy, hogy a számok látszódnak. A gyerekeknek el kell mondaniuk sorban a letakart képeket.

Ha már jól megy, Mi változott meg? játék a képek sorrendjének megcserélésével, a felfelé fordított, számozott lemezen. Meg kell határozni, hogy balról a hányadik számú képet cseréltem meg.

Ha már jól megy, úgy teszem a képeket/úgy fordítom a lemezt, hogy a számok ne látszódnak.

Játék mosdóba menés előtt:

Mindenki kap egy madár/állatképet a memóriából. Keresd meg a párodat, ha megtaláltad, mehatsz a mosdóba!

Hová bújt a mókus/valamilyen másik elbújó állat (plüss/báb/kép)?

Kimegy valaki a csoportból, vagy becsukja a szemét. Valakinél elrejtünk egy állatot, a középen álló gyermeknek meg kell találnia, hol van az elrejtett állat. (Közben egy mondókát mondogatunk/éneket éneklünk), segíthetünk azzal, hogy hangosabban éneklünk/vagy mondjuk a mondókát, ha közeledik, halkulunk, ha távolodik.

Lehet gyerekek közé/mögé is rejteni a képet, ilyenkor azt kell meghatározni, hogy mely gyerekek között van, X-nek, melyik oldalán van.

Az állat elhelyezése a középre rakott székek közé, elé, mögé, mellé, alá rakni a kiválasztott állatot, a gyerekeknek meg kell mondaniuk a megfelelő határozószókat(hol van az állat).

Az állatok hogyan védekeznek a hideg ellen?

Miért látunk ősz végén kevesebb állatot? Egy részük elbújik, elmegy

Hogyan készülnek fel az állatok a télre? Elbújnak a hideg ellen.

Az állatoknak nincs ruhájuk, mint az embereknek, ezért az itt maradó emlősállatok bundája, szőre megvastagszik, hogy védje őket a hideg ellen. (Így növeszt vastag bundát a róka, a nyúl, a szarvas, őz, borz) Pl. A vaddisznót a hideg ellen a vastag szalonnaréteg és a tömött téli szőrzet védi. A farkasok, rénszarvasok, jávorszarvasok is meleg bundát növesztenek, és ősszel sokat esznek, így sok zsír keletkezik a testükön, a leghidegebb időszakban a fák között vagy védett helyen keresnek menedéket. A róka föld alatti üregbe, a kotorékba húzódik télen, a kicsinyek is itt jönnek világra. A mezei egerek télire behúzódnak a

házakba, raktárakba, fészket az épületen belül a falak mentén lyukakban, vagy régóta felhalmozott és nem bolygatott anyagokban alakítja ki. nem alszanak téli álmot, éjjel-nappal aktívak.

Némelyik állat téli álmot alszik: hónapokra mély álomba zuhannak:

sün- összegömbölyödés, egyes mókuszajok, de a közönséges mókus nem-ugrálás 2 lábon, mormota- fej döntése jobbra-balra kezét fej alá rakva, hörcsög kar előrenyújtásából testhez húzással magocska evés, csiga- összegömbölyödés, majd felnézve szarvkitolás, béka- békaugrás (mozdulatokkal eljártsszuk az állatokat)

Téli álmot alszik:

az ürgék,
a pelék,
a sünök
vagy a denevérek.

Téli álmot alszanak még a:

hörcsögök
mormoták,
, a medvék,
egyes mókuszajok.

De van, aki felébred enni, pl.: mókus

A hüllők (pl. siklók, teknősök, gyíkok) és kételtűek (pl. békák) szintén eltűnnek ilyenkor, a békák, a siklók és a teknősök elhagyják a vizet, és a gyíkokkal együtt földalatti üregekbe, sziklarepedésekbe vagy a házak pincéibe húzódva teljesen lehűlt testtel, lelassult légzéssel és anyagcserével vészelik át az őszi, téli hónapokat.

A tavi kagylók és a mocsári csigák a vízfenéken a mélyebb szakaszok felé húzódnak olyan területekre, ahol még a legkeményebb télen sem fordulhat elő olyan vastag jégréteg,

amely veszélyezteti áttelelésüket. A puhatestűek anyagcseréje a téli hónapokban annyira lelassul, hogy helyváltoztató mozgást egyáltalán nem végeznek, légzésük pedig a létfunkciók fenntartásához még éppen elegendő szintre csökken. Az éti csigák téli álmot alszanak. Ami azt jelenti, hogy télen nem mozognak és nem táplálkoznak. Sőt egy mézslapocskával házuk „ajtáját” is bezárják.

Akik igazi téli álmot alszanak, testhőmérsékletüket olyan alacsony szintre képesek csökkenteni, amely más állatok számára a biztos halált jelentené. Testhőmérsékletüket ezért majdnem a környezet hőmérsékletére csökkentik, szívverésüket és légzésüket pedig lelassítják. Ez az állapot nem olyan, mint amilyen a mi alvásunk: nem riadnak fel a zajokra, és szervezetük is másként működik. Szinte olyanok, mintha halottak lennének.

A medve barlangba vonul. A közhiedelemmel ellentétben a barnamedve nem hibernálódik. Bár táplálékot nem vesz magához, és szívverését is lelassítja, testének hőmérséklete nem csökken. A nyugalmi állapotból könnyen fel is ébreszthető. Vannak olyan állatok, akik időnként felkelnek enni, például a mókusok, és a medve.

A *sün*: „A süni október végén, november elején odúkban, sűrű bozótban, avarkupac mélyén kialakított, levelekkel, puha mohával bélelt fészekbe vonul. Testhőmérséklete ekkor hormonális hatásra lehül, és a süni téli álomba merül- Álmából március végén, április elején ébred.”

„Mit eszik a süni, Férgeket, csigákat rovarokat, rovarlárvákat, néha kisebb emlősöket, madárfiókákat, madártojásokat, lehullott, erjedésnek indult almát, szőlőt eszik.”(Kanczler Gyuláné: Növény és állattismeret: 75.o.)

Télen nem alszik téli álmot, pl:

A pocok, a hó alatt készít járatokat.

A vakond járatokat ás, életének legnagyobb részét föld alatt tölti.

Téli álmot nem alszik, Csak a fészkekhez szükséges építőanyag összegyűjtéséhez bújik elő, vagy nagy fagyok idején táplálékért jön a föld felszínére.

A mókus ágakból, gallyakból fészket épít a fák villás ágai közé. A fészket finom hánccsal, mohával béleli. De tanyázik idős fák odúiban is. Éjszaka, esős, viharos napokon, hófúvásos hideg télen napközben is elrejtőzik a fészkekben, a kijáratokat mohával tömi be. A közönséges mókus nem alszik téli álmot, fészkeiben készleteket halmoz föl a hideg napokra. Egyes mókuszfajok azonban téli álmot is alszanak.

A vaddisznó

A farkasok,
őzek

Szarvasok

rénszarvasok, jávorszarvasok

A róka.

A mezei egerek

A borz odújában alszik. A borzok nem alszanak igazi téli álmot, bár időnként több napig is szunyókálnak.

Sok állat már eleve általában is, föld alatt él, így eleve védve van a hideg vagy az ellenségek ellen. Vannak, akik kész üregekbe költöznek be (házi görény, hermelin), de az állatok többsége (borz) maga ássa ki és tartja rendben az odúját.

Mosómedvék

vízicickány

A nyúl nem készít vackot magának, csak fekvőhelyet kapar ki a talajban.

A csukák egész télen át táplálkoznak, a jég alatt is mozognak és vadásznak, ezért léken keresztül is horgászhatóak.”

nyest

Rovarak: A rovarok közül sokan pete formában vészlik át a telet fatörzseken, kerítéseken vagy résekbe, repedésekbe rejtve. Sok rovar vészli át a telet lárva, báb vagy kifejlett rovar (imágó) alakjában. Kifejlett -- imágó -- alakban áttelelő rovarokat számos különböző helyen találhatunk: réteken, mezőkön a fűvek és más növények gyökerei között teletnek a futóbogarak, katicabogarak, ormányosbogarak. hangyák, és mezei kabócák és fátyolkalárvák, lódarazsak fűvek és más növények gyökerei között. tripszek és még sok más faj az ökörfarkkóró szőrös levelein; darazsak kőfalakban és öreg kerítéseken; házi legyek, gilisztalegyek és szúnyogok lakóházakban,. gazdasági és egyéb épületekben. A **hangyák** jó mélyen bebújnak a föld alá. A hangyaboly belsejében rejtőznek, jó messze a bejáratától. Néhány dolgozó őrzi csak a kaput, ezek a küldöttek képesek a tél folyamán többször jéggé fagyni, majd újra életre kelni.

<https://lopesszabozsuzsa.com/2020/02/14/hol-vannak-a-rovarok-telen/>A rovarok még fák kérgébe, kövek alá, ablak repedéseibe húzódnak.

Igen változatos színekben, formákban és méreteken fordulhatnak elő; némelyiket gyönyörű minták vagy érdekes felszíni formák díszítik. Persze a peték is gyakrabban kerülnek a szemünk elé tavasszal vagy nyáron, de a tél derekán is megtalálhatjuk őket.

Hogy hívják ezt a madarat? Fecske.

Láttatok már *fecskéket* a villanydróton? Már nyár vége felé látni a drótvezetéken a sok csivitelő fecskét. Szorosan egymás mellett üldögélnek, tollázkodnak, csicseregnek, aztán hirtelen felrepülnek. Egy ideig köröznek a házak fölött, aztán újra leereszkednek. Szerintetek miért csinálják ezt?

Gyakorolnak.

Mire?

A hosszú vándorútra. Miféle vándorútra?

Elköltöznek délre, és erősnek kell lenniük, hogy kibírják a megpróbáltatást, ami útközben rájuk vár. Ezért minden reggel összegyűlnek és gyakorolnak, aztán egyik nap, útra kelnek.

Csak a fecskék költöznek el, vagy más madarak is?

Igen, más madarak is.

Mikor, *melyik évszakban* költöznek el általában a madarak?

Mutassátok meg ezen a táblán! (Csoportszobában lévő nap, hónap, időjárás tábla) Igen, ősszel.

Miért költöznek el a madarak? Mert egyes madarak nem tudják elviselni az itthoni hideg telet, és télen elegendő eleséget sem találnak. Hogy átvészeljék a telet, minden ősszel vándorútra kelnek, hogy dél felé, melegebb vidékekre repüljenek. Mikor itt tél van, azon a vidékeken már meleg napsütés várja őket, ahol bőven találnak táplálékot is! Legismertebb vándormadarak a gólyák, a fecskék, a daru (többesszám: darvak) és a népies nevükön ismert vadludak, vadrécék, a gém, a kócsag, a daru, a lile, a bíbic, a szalonka, a sármány, a sárgarigó, kerti rozsdafarkú, billegető cankó, és a pinty.

Madarak közül sokan, délre vonulnak (pl. gólyák, fecskék), ahol melegebb van, és eleséget is találnak maguknak.

Hová repülnek a madarak? Délre. Pl. hova?

A fecskék szeptember első felében csapatokba verődnek, és Afrika déli részére vonulnak, hogy ott teleljenek át. A fecske átrepüli egész Afrikát és a legdélibb csúcsán tölti a telet. Április tájékán érkeznek vissza.<http://www.nagylaszlo-koszeg.sulinet.hu/tamop/pages/iktanyagok/kovacsne/fecske/klts.h tml>

A gólya is Afrikába megy, de hozzánk kicsit közelebb, leginkább a Nílus folyó vidékére költözik. A gólya augusztusban megy el s mégis már március 2-ik felében itt van. (A MADARAK KÖLTÖZÉSE. Zeyk Miklós *hátrahagyott irataiból*.)

Megnézzük Afrikát a földgömbön.

Hogymint nem tévednek el a madarak, honnan tudják, hogy merre kell menniük?

Egyes madarak *nappal*, mások *éjszaka* repülnek.

A *nappal* vándorló madarak a nap állása alapján tájékozódnak, ez alapján tudják útjukat! Az *éjszaka* repülő madarak, a csillagok állásából tudják, hogy merre kell menniük! Mások a föld mágneses mezője, vonzása alapján tájékozódnak.

Pihennek a madarak útközben? Igen, például a fecskék minden este megpihennek, leszállnak, és hajnalban újra útra kelnek. De vannak olyan költöző madarak, akik éjjel repülnek, és nappal alszanak.

Szerintetek a madarak honnan tudják, hogy *mikor kell elindulniuk*?

Megnézik a naptárjukban, mint mi? Nem. Érdekes, hogy a madarak nem a hőmérséklet változásaiból tudják, hogy mikor kell elindulniuk, tehát nem abból tudják, hogy el kell indulniuk, hogy hűvösebb lett az idő. Hát akkor, honnan tudhatják? Ha nem éreznénk, hogy hidegebb van, mi miből tudhatjuk, hogy most már közele a tél? Délután miért nem megyünk ki mostanában az udvarra? Igen, mert hamarabb besötétedik, Egyre hamarabb lesz sötét. *A napok rövidülését érzik a madarak is, onnan tudják, hogy indulniuk kell.*

Ki látott már *vadludakat* vagy *vadkacsákat* repülni? Milyen *alakzatban* szoktak azok repülni? V alakban.

Szerintetek miért?

Így nem fáradnak el olyan hamar. A szárnyával csapkodó madár léghuzatot kelt maga után, az elől lévő madár megkönnyíti a csapattársának a repülését, ezért a hátrább lévőnek nem kell annyira erőlködni. Az elől és a hátul lévő madarak időnként felváltják egymást, hogy aki vezetett, mindig tudjon egy kicsit pihenni.

Azét is repülnek *alakzatban* a madarak, mert úgy könnyebben le tudják rázni az *ellenségeiket*. A rendezettség miatt gyorsan irányt tudnak változtatni anélkül, hogy egymásnak ütköznének. Ha

ellenség közelít, az egész csapat elkanyarodik és az összes madár megmenekül.

A kisebb madarak sűrű csoportokban repülnek, így amíg a ragadozó madár ellenségük azon töpreng, hogy melyik madarat támadja meg, addig a csapat egérutat nyer.

Tavasszal az áttelelési területeiken egyre nagyobb lesz a hőség és a szárazság, így a madarak újra hűvösebb vidékekre kíváncsoznak, ezért hazaindulnak, és ott költik ki fiókáikat.

Minden madár elköltözik?

Nem, vannak madarak, akik alkalmazkodnak a téli időjáráshoz, és itthon maradnak

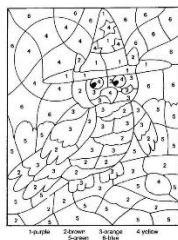
Nem költöző, nálunk telelő madarak: Balkáni gerle, Feketerigó, Nyári lúd, Házi veréb, Kék cinege, szécinege, ökörsem, mezei veréb, nagy fakopáncs, erdei fülesbagoly, őszapó, vetési varjú, Bütykös hattyú, csóka. réti sas, fácán.

A varjak hazai állománya nem költöző, ugyanakkor ősszel óriási csapatokban érkeznek hazánkba varjak főleg az Urál tájékáról.

Áttelelő és vándorló madárképek csoportosítása

Téli álmot alvó, és téli álmot nem alvó állatképek csoportosítása

Feladatlapok, pl.:

<https://pin.it/1wzd9B9>

	<p>https://pin.it/Z8Jl8d7</p> <p>Megszámoljuk a reggio installációban kirakott képen melyik termésből mennyit raktunk ki.</p> <p>https://pin.it/2ibDJ0d</p> <p>Értékelés kiemelt szempontjai: figyelem, koncentráció, aktivitás, témához kapcsolódó, adekvát válaszadás, pontos végrehajtás, feladatértés, kitartás, türelem</p>
--	--

<p>Verselés, mesélés anyanyelvi játékok beszélgető kör drámajátékok</p>	<p><u>Sebők Éva: Az alma meg a kerti manó (lengyel mese, átdolgozta Sebők Éva)</u></p> <p>Hajnalban vadlibák húztak el a kert fölött. Alacsonyan repültek, s hát látták, hogy az almafán egy alma búslakodik árválkodik egyes-egyedül. Teljesen zöld volt.</p> <p>— Hát te még itt vagy?! — kiáltottak rá. — Nem tudod talán, hogy mögöttünk hószárnyakon közelít a félelmetes, hideg tél? Egy-kettő, bújj a kamrába!</p> <p>Szegény alma nagyon megrémült, és ijedtében még jobban elzöldült. Mitévő legyen? Hiszen ment volna ő szívesen a kamrában, de nem szedték le, mivel olyan halvány az orcája.</p> <p>— Szél, szél, lökj le, kérlek, a földre! — könyörgött. A szél jól szemügyre vette az almát.</p> <p>— Nem vagy még elég piros — dörmögte — , de hát semmi közöm hozzá. Ha úgy kívánod, lelöklek a földre.</p> <p>Jó nagyot fújta, és megrázta az almafát.</p> <p>Az alma lepottyant, és hosszan gurult a fűben. Épp arra ment a kerti manó. Pókhálóból volt a zekéje, nagy, kerek szalmakalapot viselt a fején. Megbotlott az almában.</p> <p>— Hát te mit keresel itt? — kiáltotta. — Nem tudod talán, hogy a</p>
---	---

vadlibák mögött hősárnyakon közelít a félelmetes, hideg tél?
Bármely pillanatban beronthat a kertbe. Gyorsan bújj a kamrába!
— Bújnék én örömet — mondta az alma —, de nem tehetem.
Nincs még pír az orcámon, nem akarnak befogadni.
— Hát ezen igazán könnyű segíteni ! — kacagott fel vidáman a
kerti manó. — Várj csak egy cseppet!
Száras fűszálakból fürgén ecsetet kötött, arany napsugarakat
olvasztott egy kettétört mákfejbe, jól elkeverte frissen szedett
hajnali harmattal, s gyönyörű, kicsattanó pirososzsgásra festette a
sápadt alma pufók orcáját.
— Köszönöm, köszönöm! — hálálkodott az alma, és felderült.
Hevert a szép piros alma a fűben. Gyerekek jöttek a kertbe,
észrevették, odaszaladtak.
— Nézzétek, milyen gyönyörű alma!
Gyorsan felkapták, vitték a kamrába, szépen beillesztették a többi
alma közé, a polcra, s hát egy se volt oly szép, ő volt mind közt a
legnagyobb, legkövérebb, legpirosabb, leggyönyörűbb!

Vidáman kuksolt a polcon. Jöhet már a tél!

https://mesemorzsa.blogspot.com/2012_08_22_archive.html

Kányádi Sándor: Világgá ment a nyár

Nyugtalanul aludt az éjszaka a nagy bükkfa. Nem is aludt
jóformán, csak sóhajtozott. Alig várta, hogy megvirradjon, hogy
szétnézhesen a tájon.

Hunyorogva nézett szembe a kelő nappal.

– Bikmakk, bikmakk! – ébredtek a mókusok is vígan
ugrándozva.

Maga alá tekintett az öreg erdő. S hát mit kell látnia: csupa
makk, frissen hullott bükkmakk az avar. Annak örültek úgy a
mókusok.

– Bikmakk, cseremakk, mogyoró! – ujjongták a mókusok.

S az öreg erdő látta, hogy magányos társa, a tölgy is, amott a
tisztáson, tanácstalanul tekint körül.

- Mi történt, szomszéd? – szólt át a bükkerdő a tölgyfának.
- Világgá ment a nyár – felelte a tölgy helyett a mogyoróbokor.
- Világgá, világgá ment – sóhajtott most már a tölgy is.

S már látták is mindannyian a nyár lába nyomát végig a patak mentén húzódó hosszúkás réten.

Kikerics virított mindenütt a nyár nyomán.

Füttyszót is hallottak. S látni vélték, mintha egy úrfi forma ugrált volna kikericsről kikericsre, de olyan könnyedén, hogy a finom szirmok meg se rezzentek alatta. Makkot, mogyorót csörgetve táncolt a falu felé.

Az ősz volt.

Bizonyára a diószüretre sietett.

<https://www.operencia.com/kanyadi-sandor-vilagga-ment-a-nyar/>

itt meg is hallgatható:

<https://www.youtube.com/watch?v=auaeensadO4>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0Kx7aAxHT2

[EcvLoLKXTvmoKc465HyDuHZNaWutFafEpzEEfMx2jpuLX9](https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0Kx7aAxHT2)

[H3cWWTw1Wl&id=100050689950289](https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0Kx7aAxHT2)

Anyanyelv:

Melyik az a madárnév, amely 2 szóból áll? füstí fecske, fehér gólya, sárgarigó, nagy fakopáncs, mezei veréb, kékcinege, ökörszem, széncinege, erdei fülesbagoly, őszapó, feketerigó

Melyik az a madárnév, amiben elbújt 1 szó? bölömbika, búbos banka, fülemüle

Kányádi Sándor: Ne szállj el...

Ne szállj el, fecském,
ne szállj még.

Kiderül majd a
borús ég.

Nem sárgul még a
fán a lomb,
még messzi hangzik
a kolomp.

Nem a szél, pásztor
fúruylál,
még nem ment el,
még itt a nyár!

Ne szállj el te se,
ne szállj még,
lesz még meglátod
kék az ég.

Szép itt az ősz, és
télre meg
kibéleljük a
fészket.

Megosztjuk veled,
amink van.
Maradj itt fecske
madaram.

Ha mégis el kell

	<p>szállanod, ne vidd magaddal a napot.</p> <p>És igyekezz, ne halogasd visszahozni a szép tavaszt.</p> <p>/Forrás: K.S., Valaki jár a fák hegyén/ https://jazsoli5.blogspot.com/2012/09/kanyadi-sandor-ne-szallj-el.html</p> <p>Értékelés kiemelt szempontjai: figyelem, aktivitás, hang-, szófelismerés, pontos szövegmondás, kitartás</p>	
--	---	--

<p>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</p>	<p>Vasalható gyöngyökből formák kirakása Rajz a születésnaposoknak (4 gyermek)</p> <p>Gyurmázás- szabadon Elbújó állatrajzok kiszínezése Bagoly készítés anyagból:</p> <p>https://pin.it/6Vc7cTv</p> <p>Rajzold körbe a kúpszerű sablont! Vágd ki/kisebbeknek kivágja az óvónő. Hajtsd le a tetejét! A csúcsos rész lesz a bagoly csőre. Fűzz át a lehajtott rész hajtásvonalánál egy fonaldarabot, majd csomózd meg! Húzd a csomót a hajtáson belülre, hogy ne látszódjon! Válassz 2 db. nagy gombot! Helyezd a csőr bal és jobb oldalára. varrd oda a gombot! / a kisebbeknél odaragasztja az óvónő ragasztó pisztollyal. Nagycsoportosok, ha szeretnének</p>	
---	--	--

	<p>véghatnak egy ovális alakot a bagoly hasára, melyet dekopázs ragasztóval ragaszthatnak föl.</p> <p>Az elkészült baglyok felakasztása egyik benti fára.</p> <p>Elbújó állatok a labirintus képben: készíts labirintust, bújtass el benn egy állatot/állatképet az alakjában!</p> <p>Inspiráló kép:</p> <p>corn maze facts - Keresés Képek (bing.com)</p> <p>corn maze facts - Keresés Képek (bing.com)</p> <p>Reggio inspiráció:</p> <p>Termékek (makk, gesztenye, dió), falevelek és Hanglemez/karika/fakeret kirakása az asztalra.</p> <p>Képkészítés/mandalakészítés.</p> <p>Értékelés kiemelt szempontjai: téma kidolgozása, kreativitás, pontosság, pontosságra való törekvés, kitartás, szín és témaválasztás, feladatértés.</p>	
--	---	--

<p>Mozgás a mindennapos testmozgás játékai, feladatai</p>	<p>(Udvari) mozgásos játékok:</p>	
--	------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Felállás a fa padkára. Az aktuális mondóka elmondása, miközben az egyenletest tapsoljuk, vagy dobantjuk. Minden elmondás után más-más feladatot hajtunk végre a vár körül. (Azokat a feladatokat, ahol a tenyeret le kell rakni a gumitéglára, csak száraz időben és kesztyűben végezzük, mert a gumitégla befogja a gyerekek bőrét),pl. • Futás • Oldalsó középtartásban röpködés • Szökdelés páros lábon • Magas térdemelés • sarokemelés • nyusziugrás • békaugrás • törpejárás • medvejárás (tenyér talajra érintésével vagy csak törzsdöntéssel és a 2 kar lógatásával) • sasszé • keresztmozgás: előkészítés: kaszáló mozdulat, majd bal kezeddal érintsd meg jobb térdedet, úgy, hogy térdedet felemeled, majd jobb kezeddal, bal térdedet. Ezt a mozgást folytasd folyamatosan. • napimádás: hátonfekvés, kar, láb megtartása a levegőben, amíg az óvónő 10-ig számol • bohóc: terpesz-zár a hozzá hangolt karmozgással együtt: terpesz + taps a fej fölött, láb zárása és karok leengedése a comb mellé. • pörgés-forgás saját tengely körül <ul style="list-style-type: none"> - hossz tengely irányú gurulás a rézsűn - Terpeszfogó - Vezérfecske követése - Fecskék a dróton 	
--	--	--

	<p>- kúszva/tenyéren-térden állva/ tyúk lépésben menj ki az ajtóig. Beszélgető kör után, mosdóba menéskor</p> <p>1 vagy 2 kör hullámfutás a rézsún a kert végétől a hintáig./ 1 kör hullámfutás majd csúszás a csúszdán kétszer /Futás a vár körül háromszor.</p> <p>Tornatermi mozgásos játékok:</p> <p>Fecskék a drótón (a bordásfalon is egy vonalba állva)</p> <p>Terpeszfogó: Választunk egy fogót akit elkap, terpeszbe áll, úgy lehet kiszabadítani, hogy átbújik a menekülő az elkapott gyermek terpesze alatt.</p> <p>Futójáték a Tűz- víz-repülő mintájára (futás, a vezényszóra az adott feladatot kell csinálni), pl:</p> <p>víz (felállás a kék szőnyegre/ padra)</p> <p>tűz (felmászás a bordásfalra)</p> <p>repülő (lefekvés a talajra, kar oldalsó középtartásban)</p> <p>lombos fa (srégen magas tartásban a kar)</p> <p>kisbokor (összekuporodás guggolásba, a térdet átölelve)</p> <p>harang bordásfalon lógva lábemelés)</p> <p>bölcső (hason fekve bokafogás)</p> <p>gólya (egy lábon egyensúlyozás)</p> <p>kisgólya: (egy lábon állás térdet behajlítva)</p> <p>palacsinta (gurulás hossz tengely irányban a talajon)</p> <p>palacsinta (háton fekvés) gombóc (felülve összegömbölyödés)- Megnevezem a palacsinta és a gombóc ízét</p> <p>Leveles légzőgyakorlat:</p> <p>Kisbogár keresi a helyét a levélen, a végén rájön, hogy alá kell bújnia: Végigmegyünk az ujjunkkal levélen a leírtak szerint, majd a kisbogár bebújik a levél mögé, a levél fonákjára vezetjük az ujjunkat.</p>	
--	--	--

ŐSZI LEVÉL MINDFUL LÉGZÉS

www.nivo-kristaly.hu

file:///C:/Users/Rita/Downloads/O_szi_Mindful_Gyernekjo_ga_teve_kenyse_gek-1.pdf

Gimnasztika, talptorna makkal

A gesztenyéből lehet nagyméretű formákat kirakni a földön, például karikát, négyzetet, háromszöget. Ezeket aztán körbe is lehet járni, akár különböző módon: tyúklépésben, guggolásban, oldalra lépegetve, de lehet körülöttük szökdelni, szaladni is
Próbáljátok célba dobni kosárba, vödörbe!

Akasszatok a fa ágára egy vödört: ki talál bele?

Próbáljátok meg feldobni-elkapni a gesztenyéket, mint egy kis labdát. Aki ügyes, az tapsolni is tud egyet közben! A

legügyesebbek pedig mindezt menet közben is meg tudják csinálni
pörgés-forgás, karika/hullám rajzolás, gesztenyeröppentyűvel a levegőbe.

<https://jatsszunk-egyutt.hu/jatek-a-gesztényevel/>

<https://jatsszunk-egyutt.hu/jatekok-a-dioval/>

Terpeszfogó: Választunk egy fogót akit elkap, terpeszbe áll, úgy lehet kiszabadítani, hogy átbújik a menekülő az elkapott gyermek terpesze alatt.

	<p>Tornatermi mozgásos játékok:</p> <p>Futójáték a Tűz- víz-repülő mintájára (futás, a vezényszóra az adott feladatot kell csinálni), pl:</p> <p>víz (felállás a kék szőnyegre/ padra)</p> <p>tűz (felmászás a bordásfalra)</p> <p>repülő (lefekvés a talajra, kar oldalsó középtartásban)</p> <p>lombos fa (srégen magas tartásban a kar)</p> <p>kisbokor (összekuporodás guggolásba, a térdet átölelve)</p> <p>harang bordásfalra lógva lábemelés)</p> <p>bölcső (hason fekve bokafogás)</p> <p>gólya (egy lábon egyensúlyozás)</p> <p>kisgólya: (egy lábon állás térdet behajlítva)</p> <p>palacsinta (gurulás hossz tengely irányban a talajon)</p> <p>palacsinta (háton fekvés) gombóc (felülve összegömbölyödés)-</p> <p>Megnevezem a palacsinta és a gombóc ízét</p> <p>Ujjak megmozgatása, ujjtorna</p> <p>Makkfogó: Akinél s gesztenye van, az a fogó, ha elkapott valakit a fogó, átadja a makkot.</p> <p>Pókfogó makkal: Akinél a makk van, az a fogó, ha elkapott valakit a fogó, átadja a makkot.</p> <p>Makkszerző pókfogó: Mindenkinek van makkja, ha megérintesz, elkapsz valakit, akkor megszerzed a makkját, rakd a hasadra, és így haladj tovább. Az győz, aki több makkot szerzett.</p> <p>Makkfoci: Kirakok a terem közepére 2 zsámolyt, oda kell belőni lábbal a makkokat, egyesével, időre, amíg a homokóra lejár.</p> <p>Mennyi maradt?</p> <p>Kirakok a terem közepére egy korongot/körpárnát, egy zsámolyt, esetleg kötélből vagy tüsis lépegetőkből készített háromszöget.</p> <p>Elszóróm a teremben a gesztenyéket. A megnevezett síkidomot kell kirakni a makkból, a makkokat egyesével kell a körhöz, téglalaphoz vagy a háromszöghöz vinni futva, tenyéren-térden járva háton, vagy pókjárásban hason.</p> <p>Akadálypálya- makk hordozás:</p>	
--	--	--

	<p>Szalomban kerülgesd a bójákat, és vezesd közöttük a makkod: először kézzel (esetleg eszköz segítségével), majd több kör után lábbal. Majd kifeszített tenyéren egyensúlyozva.</p> <p>Egyensúlyozz a padon, közben a gesztenyét kinyújtott karodban fogva.</p> <p>Vidd a hátadon a makkod akadályok kikerülésével. Pár kör után: vidd a hasadon a makkod akadályok kikerülésével.</p> <p>Hossztengely irányú gurulás, a kart a makkal magastartásban tartva</p> <p>Húzózkodás hason a padon, a makkot a hátra téve.</p> <p>Makkok összegyűjtése zsámolyba célba dobással.</p> <p>Relaxálás háton, 10-ig számolás ideéig/énekszóig/zenére.</p> <p>Értékelés kiemelt szempontjai: figyelem, pontos végrehajtást, gyorsaság, reakciógyorsaság, aktivitás.</p>	
--	--	--

<p>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</p>	<p>Mondókák (mozgás a mondókákra gimnasztikai elemekkel kísérvé):</p> <p>Vadludak úsznak sorjában, Tolluk reszket a tócsában. Hullik, roppan a fák lombja, Mókus búvik az odvakba.</p> <p>https://www.operencia.com/osszel-kapcsolatos-mondokak/</p> <p><u>Repülnek a madarak</u>, (karok oldalsó középtartásba) Csattog a szárnyuk (taps a fej fölött)</p> <p>Dalok: Ugráljunk, mint a verebek Rajta gyerekek.</p> <p>Láttatok nyáron gólyát? (ismétlés) a dal mozgásos eljátszása:</p>	
---	--	--

Gólyát látok, (bal ismétlésnél jobb karral mutatunk fölfelé, majd mindkettővel)

Szeplőt hányok,

Ide várom,(bal vállra mutatunk)

meg ide, (jobb vállra mutatunk)

A két vállam hegyire. (vállakra mutató)

<https://www.youtube.com/watch?v=GVKRhb9A81U>

Egyenletes lüketést érzékeltetve, tapsolás, dobantás, mozgás gimnasztikai elemekkel kísérvé.

hopp cine cineki

férjhez ment a Füleki,

muzsikálni kell neki

<https://www.youtube.com/watch?v=gjMogtaEVfI>

Dombon török a diót, a diót,

rajta vissza, mogyorót, mogyorót,

tessék kérem megbecsülni

és egy kicsit lecsücsülni,

csücs!

Kézen fogva kört alkotunk. Az éneklés közben először jobbra, majd balra sétálunk. Az utolsó szóra hirtelen leguggolunk.

<https://www.operencia.com/dombon-toerik-a-diot/>

Itt meg is hallgathatod:

<https://www.youtube.com/watch?v=QlpKBoJtsJM>

Erre csörög(ismétlés):

Az egyik játékosnak bekötik a szemét: ő lesz a cica. A többiek, az egerek négyszög vagy kör alakzatban köréje állnak, s időnként, amikor az háttal áll nekik, ketten-hárman hozzászaladnak, megráncigálják a ruháját, és így incselkednek vele:

Erre csörög a dió!

m m r r d d r

Erre meg a mogyoró!

m, m, r r d, d r

Ezzel gyorsan igyekeznek is vissza a helyükre, mert ha a cica meg tudja fogni őket, szerepet kell cserélniük.

Van, aki marasztalná a fecskéket, van, aki inkább elküldené őket a melegbe.

Szerintetek melyik énekben marasztalják, és melyikben küldik őket a melegbe?

Fecském, fecském, kis fecském szállj el!

Elmúlt a nyár!

Fecském, az okos madár,

Most mindd délre száll!

Ahol vár, a meleg nyár

Az életadó napsugár!

Kányádi Sándor: Ne szállj el...-Halász Judit

https://www.youtube.com/watch?v=dVuGBjFA_ig

Szabdtánc a dalra

Értékelés kiemelt szempontjai: Helyes végrehajtás, együttműködés, lelkes éneklés, közreműködés, pontos szövegmondás, tiszta dallam, megfelelő hangerő, egyenletes lüktetés átvétele, pontos ritmus, reakciógyorsaság, figyelem, feladatértés.